דרשוני כרך ב — מדינה לדיני

מדינה לדינידיני דויטש פרנקל

ואחר ילדה בתו תקרא את שמה דינה (בראשית ל, כא)

ולמה נקרא שמה דינה? שהיו הכול מתבוננים בה וחורצים את דינה: לאן תלך, מה תעשה וכל חייה כיצד יהיו; עד שאמרה: יקֵרָא שמי דיני, שאהיה אני מתבוננת ובוחרת, שנאמר: 'ותצא דינה... לראות' (בראשית לד, א) שעמדה על דעתה ויצאה.

לא נקרא: 'וירא אתה... ויקח אתה וישכב אתה ויענה' (שם, לד, ב), אלא: וירא אֹתה ... ויקח אֹתה וישכב אֹתה וַיְעַנֶּהָ, שביקש הוא לו אשה וביקשה היא לעצמה איש, ונענו זה לזו וזו לזה שנאמר: 'ויאהב את הנער וידבר על לב הנער' (שם, לד, ד).

הנער' כתיב ו'הנערה' קרי, אין זאת אלא שאהב הוא את הנערה והיא אהבה את הנער, ודיבר הוא על לב הנערה והיא דיברה על לב הנער.

דיני בחרה לשבת בית־שכם, אך דינה צריכה הייתה לקבל דין אביה ואחֶיה, ורמז לדבר: 'ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו' (שם, לד, כו) שלא באה ויצאה עמהם אלא נלקחה.

על כן לא נקרא עוד 'הכזונה יעשה את אחותנו' (שם, לד, לא) אלא נֹאמר: הַכְזוֹנָה יֵהֵי עשה את אחותנו – שלא הביאו לאחותם אלא בכי עד עולם.

שלא באה ויצאה עמהם אלא נלקחה – ראו בראשית רבה [תיאודור־אלבק] וישלח, פרשה פ: '"ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו" ר' יודן אמר: גוררים בה ויוצאים'.